

Notat til statsrevisorerne
om
privatsektor programmer i udviklingslande

1. I tilknytning til Rigsrevisionens beretning til statsrevisorerne om privatsektor programmerne i udviklingslande kommenterer jeg i det følgende nogle avisartikler, som fremkom den 5. og 6. marts 2003 om henholdsvis mistanke om svindel med bistandsmidler under privatsektor programmet i Uganda og om, at danske rejsebureauer får del i programmidlerne til etablering af rejsebureauer i udviklingslandene.

Etablering af rejsebureauer i udviklingslandene

2. I artiklerne anføres det, at statsstøtten ødelægger lokal konkurrence, at bistandsmidlerne bliver brugt til at hjælpe danske rejsebureauer til at etablere sig på markedet i Afrika og Asien, og at midlerne også anvendes til danske turisters safarirejser.

3. Rigsrevisionen har i beretningen været inde på spørgsmålet om privatsektor programmernes mulige konkurrenceforvridning dels mellem danske virksomheder, dels mellem lokale virksomheder, jf. pkt. 15, 28, 51 og 57. Omtalen er baseret på udsagn fra Udenrigsministeriet samt repræsentanter for ambassader, myndigheder, brancheorganisationer og virksomheder i modtagerlandene.

Rigsrevisionens undersøgelse har ikke vist, at der skulle være særlige problemer på dette område.

Som udgangspunkt vil det gælde, at alle former for statsstøtte giver fordele for støttemodtagerne i forhold til andre, som ikke får bistand. Dette gælder specielt, når støtten retter sig mod udvikling af den private sektor, som netop er karakteriseret ved konkurrence på markedsvilkår. Det er således et element i privatsektor programmet, at konkurrencevilkårene påvirkes.

Det er naturligvis et politisk valg, hvilke bistandsformer Danmark skal benytte sig af.

Mistanke om svindel med ulandsmidler

4. I artiklerne kritiseres det, at Udenrigsministeriet har givet 10 mio. kr. til flere projekter i Uganda til bl.a. forældede landbrugsmaskiner, traktorer og andet udstyr, som i falske fakturaer blev præsenteret som fabriksnye. En anden fremgangsmåde skulle ifølge artiklerne være, at ministeriet har betalt regninger til opdigtede udgifter til eksempelvis løn og husleje.

Udenrigsministeriet har i september 2002 oplyst til Rigsrevisionen, at de havde påbegyndt en undersøgelse af mistanken om uregelmæssigheder i nogle projekter.

Udenrigsministeriet har efter artiklernes fremkomst oplyst over for Rigsrevisionen, at undersøgelsen om det mulige misbrug af støttemidler vedrører 3 projekter, men at mistanken især retter sig mod det ene af dem og omfatter knap 0,7 mio. kr.

5. Rigsrevisionen har været opmærksom på eksistensen af de omhandlede sager, men har ikke omtalt dem i beretningen, fordi resultatet af ministeriets egen undersøgelse endnu ikke foreligger, og fordi beretningen retter sig mod resultater og effekter af programmerne.

Undersøgelsen af programmerne har i øvrigt ikke givet mig anledning til at vurdere, at privatsektor programmerne er særligt sårbare med hensyn til svindel og uregelmæssigheder i sammenligning med andre bistandsformer.

6. Jeg kan supplerende oplyse, at jeg i beretning om revisionen af statsregnskabet for 2002, der forventes afgivet til statsrevisorerne i november 2003, påtænker at omtale ministeriets håndtering af denne og andre sager om svindel og uregelmæssigheder. Jeg forventer, at mistanken i den konkrete sag til den tid er afklaret, og at ministeriet kan redegøre for en eventuel opfølgning.

Det er samlet min opfattelse, at der i de omhandlede avisartikler ikke er fremkommet nye oplysninger, som Rigsrevisionen ikke var bekendt med, da beretningen blev udarbejdet.

Henrik Otbo